

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การลุกฮือของประชาชนในการต่อต้านการครอบงำทางการเมือง
 ของทหาร : กรณีเหตุการณ์เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2535

ชื่อผู้เขียน นายสมบุรณ์ คุลยกาญจน์

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์	สินสวัสดิ์	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์	วงษ์บุรณาวาทย์	กรรมการ
อาจารย์ อโณทัย	วัฒนาพร	กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายการต่อต้านผู้ปกครองประเทศในเดือนพฤษภาคม 2535 วิธีการศึกษาวิจัยนี้จะเป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพ ซึ่งอาศัยข้อมูลหลักจากเอกสารต่างๆ ตลอดจนหนังสือพิมพ์ที่บันทึกเหตุการณ์พฤษภาคม 2535 นอกจากนี้ยังมีการอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์บางชนิด เช่น ภาพถ่าย และวิดีโอเทปประกอบเช่นกัน ในการเลือกข้อมูลที่สำคัญเพื่อนำมาสู่การวิเคราะห์นี้ จะอาศัยฐานความคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ทฤษฎีการปฏิวัติทางการเมืองของ Crane Brinton ทฤษฎีจิตวิทยาการเมืองของการปฏิวัติของ Ted Robert Gurr และทฤษฎีสังคมวิทยาว่าด้วยพฤติกรรมรวม (Collective Behavior) มาใช้เป็นหลักในการกำหนดประเด็นปัญหา ตั้งสมมติฐาน วิเคราะห์ข้อมูล ตอบปัญหาในประเด็นสำคัญจาก เหตุการณ์พฤษภาคม 2535 ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. อะไรคือสาเหตุและปัจจัยต่างๆ ที่ชักนำให้มวลชนเข้าร่วมต่อต้านรัฐบาลทหารพลเอกสุจินดา คราประยูร
2. บทบาทและศักยภาพของผู้ต่อต้านรัฐบาลทหารพลเอกสุจินดา คราประยูร
3. รูปแบบของการชุมนุมที่เปลี่ยนแปลงไปจนนำมาสู่การปะทะใช้ความรุนแรงในเหตุการณ์พฤษภาคม 2535

4. บทบาทและปัญหาในวิธีการควบคุมฝูงชนของรัฐบาลในเหตุการณ์รุนแรง พฤษภาคม 2535

ผลจากการศึกษาโดยนำทฤษฎีของ Crane Brinton มาวิเคราะห์เหตุการณ์พฤษภาคม 2535 ใน 4 ประเด็นที่กล่าวมาแล้วนั้น พบว่าสภาพแวดล้อมแห่งการเกิดขึ้นของการลุกฮือครั้งนี้ ได้ปรากฏสิ่งกำหนดหรือปัจจัยของการเกิดปฏิวัติขึ้น 6 ประการ จาก 7 ปัจจัยที่ Brinton เสนอไว้ในทฤษฎีของเขา ซึ่งสิ่งที่ปรากฏในงานศึกษานี้ 6 ประการ ได้แก่

1. ประเทศไทยเป็นประเทศที่ปรากฏว่ามีการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเกิดขึ้นเรื่อยๆ ก่อนที่จะเกิดการลุกฮือขึ้น และกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทมากในการลุกฮือครั้งนี้คือ ชนชั้นกลางที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ต่อต้านผู้ปกครองที่ถูกครอบงำโดยทหาร

2. เกิดความขัดแย้งเป็นปฏิปักษ์ระหว่างชนชั้นที่ใกล้ชิดเคียงกัน คือชนชั้นกลางที่เติบโตจากกองทัพและชนชั้นกลางที่เติบโตจากธุรกิจเอกชนซึ่งเป็นประชาชนทั่ว ๆ ไป

3. ปรากฏการเสื่อมศรัทธาต่อผู้ปกครองของเหล่าปัญญาชนในการชุมนุมต่อต้านการครอบงำทางการเมืองของของทหาร เช่น การแสดงบทบาทของเหล่านักวิชาการ 15 สถาบัน และครูอาจารย์จากทั่วประเทศ และนักดนตรี ศิลปินที่มีชื่อเสียง (คนกลุ่มนี้เป็น “ปัญญาชน” ตามความหมายที่ Brinton นิยามไว้)

4. เครื่องมือในการปกครองของฝ่ายรัฐบาลไว้ประสิทธิภาพในปรากฏการณ์พฤษภาคม 2535 นี้ได้แก่ความรู้ประสิทธิภาพของการบังคับใช้รัฐธรรมนูญที่ประชาชนไม่ยอมรับ และการไม่สามารถควบคุมหรือใช้เทคโนโลยีด้านข่าวสารข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพของฝ่ายรัฐบาล เนื่องจากด้านเอกชนมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและระบบเครือข่ายที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างรวดเร็ว ซึ่งยากที่รัฐจะควบคุมได้ทั่วถึงอย่างแท้จริง

5. ชนชั้นปกครองดั้งเดิมในกองทัพมีการเสื่อมศรัทธาต่อความเชื่อเดิม ๆ ของกลุ่มตน เช่น การสละตำแหน่งระดับสูงในกองทัพเพื่อตั้งพรรคการเมืองหรือลงรับสมัครเลือกตั้งของนายทหารบางคน และความแตกแยกไม่ไว้ใจกันของผู้ปกครองดั้งเดิม เช่น การขัดแย้งของนายทหารที่เป็น จปร. 5 กับ จปร. 7

6. รัฐบาลประสบปัญหาด้านการเงิน-การคลัง เหตุการณ์นี้ไม่ปรากฏขึ้นในการศึกษานี้เนื่องจากรัฐบาลของพลเอกสุจินดา คราประยูร ทำหน้าที่เพียง 48 วัน ก็ล้มเลิกไป โดยที่ยัง ไม่ได้มีการปฏิบัติบริหารราชการตามหน้าที่อย่างแท้จริง

7. การใช้กำลังปราบปรามกบฏที่ไม่ได้สัดส่วนสมเหตุสมผลต่อเหตุการณ์ สิ่งนี้ปรากฏขึ้นคือความล้มเหลวของฝ่ายรัฐบาลที่จะห้ามปรามหรือสลายการชุมนุมครั้งวันที่ 17 พฤษภาคม 2535 หลังจากการชุมนุมได้ระงับไปครั้งหนึ่งเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2535 ซึ่งหากรัฐบาลสามารถป้องกันการชุมนุมในวันที่ 17 พฤษภาคม 2535 มิให้เกิดขึ้นได้รัฐบาลอาจสามารถ ควบคุมสถานการณ์ได้ดีกว่าปรากฏหรือรัฐบาลอาจไม่ต้องล้มเลิกไปก็ได้

จากสภาพการณ์ดังกล่าวที่ปรากฏขึ้นตามที่ได้ใช้กรอบวิเคราะห์ของ Crane Brinton ในการพิจารณาบริบทของการลุกฮือแล้วนั้น เมื่อนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุของการลุกฮือของประชาชนโดยทางจิตวิทยาการเมือง โดยอาศัยทฤษฎีของ Ted Robert Gurr นั้น จะพบว่าสาเหตุและปัจจัยในทางจิตวิทยาที่ชักนำให้มวลชนเริ่มรู้สึกร่วมกันว่าควรจะแสดงออกทางการเมืองร่วมกันอย่างไร จนกระทั่งกลายมาเป็นการลุกฮือชุมนุมต่อต้านรัฐบาลของพลเอกสุจินดา คราประยูร ก็คือการที่ประชาชนถูกปิดกั้นความสามารถร่วมกันที่จะบรรลุความคาดหวังในสิ่งที่มีคุณค่าโดยรัฐบาลของพลเอกสุจินดา คราประยูร

ความคาดหวังต่างๆ ของประชาชนร่วมกันในกรณีพฤษภาคม 2535 ที่พบในงานวิจัยนี้ได้แก่

1. ความคาดหวังในเรื่องของฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเนื่องจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีขึ้นในช่วงก่อนเกิดรัฐประหาร โดยไม่มีใครคาดคิดมาก่อน โดยคณะกรรมการความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ : รสช.

2. ความคาดหวังว่า รสช. จะเป็นผู้จัดการกับปัญหาการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงของนักการเมืองอย่างจริงจัง

3. ความคาดหวังว่า รสช. จะยุติบทบาทในทางการเมืองของตนโดยเร็ว

4. ความคาดหวังเกี่ยวกับภาพพจน์และความชอบธรรมของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐบาลชุดใหม่ ตลอดจนการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่ไม่เป็นประชาธิปไตยให้สำเร็จ โดยคณะรัฐบาลใหม่

5. ความคาดหวังว่าพลเอกสุจินดา คราประยูร จะยอมลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีโดยเร็ว

6. ความคาดหวังว่าจะมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตยโดยเร็ว โดยสามารถอาศัยวิธีการทางรัฐสภาได้

จากความคาดหวังทั้ง 6 ประการที่เกิดขึ้น และสั่งสมความเข้มข้นของความรู้สึกดังกล่าวตามปัจจัยด้านระยะเวลา แต่ไม่ได้รับการตอบสนองจากรัฐบาลของพลเอกสุจินดา คราประยูร เลย จึงก่อให้เกิดความรู้สึกถูกริดรอนในเชิงเปรียบเทียบขึ้นตามทฤษฎีของ Ted Robert

Gurr ซึ่งนำมาสู่การเกิดขึ้นของการลุกฮือของประชาชนในกรณีพฤษภาคม 2535 ส่วนในเรื่องของบทบาทและศักยภาพของผู้ต่อต้านรัฐบาลของพลเอกสุจินดา คราประยูร นั้น พบว่าเหตุผลที่ “ชนชั้นกลาง” มีบทบาทมากในการลุกฮือในครั้งนี้เนื่องจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่กำลังพัฒนาของประเทศ ดังที่ Crane Brinton เสนอไว้ ซึ่งปัจจัยด้านเศรษฐกิจนี้พบว่าต่อมาได้ถูกนำมาเชื่อมโยงกับการถูกรีดรอนในเชิงเปรียบเทียบ (ตามทฤษฎีของ Ted Robert Gurr) ทำให้ทราบว่าเหตุใดชนชั้นกลางจึงมีบทบาทในการลุกฮือในกรณีพฤษภาคม 2535 ทั้งนี้เนื่องจากความก้าวหน้าทางปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้ก่อให้เกิดความคาดหวังและความสามารถต่าง ๆ ขึ้นในกลุ่มประชาชน และมีประชาชนจำนวนมากสามารถยกระดับการครองชีพและได้ประโยชน์จากความเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ แต่ต่อมากลับถูกปิดกั้นความสามารถดังกล่าวโดยการตกต่ำทางเศรษฐกิจ เมื่อ รสช. ทำการรัฐประหาร และการตกต่ำทางเศรษฐกิจจากการชุมนุมเรียกร้องให้พลเอกสุจินดา คราประยูร ลาออก สิ่งเหล่านี้จึงเป็นเหตุผลให้ชนชั้นกลางมีบทบาทมากในเหตุการณ์ครั้งนี้

ในเรื่องของศักยภาพของผู้ต่อต้านรัฐบาลพลเอกสุจินดา คราประยูร นั้น เมื่อวิเคราะห์โดยทฤษฎีพฤติกรรมร่วม จะพบว่าประชาชนผู้ชุมนุมถูกฝ่ายรัฐบาลทำลายศักยภาพในการต่อรองและกดดัน โดยอาศัยวิธีการบิดเบือนภาพลักษณ์ของผู้ชุมนุมและเจตนาธรรมที่แท้จริงของการชุมนุม โดยการปิดกั้นข้อมูลข่าวสารที่แท้จริงและบิดเบือนข้อเท็จจริงต่าง ๆ โดยใช้สื่อของรัฐบาล นอกจากนี้ผลลัพธ์ในเรื่องดังกล่าวก็มีส่วนอย่างมากในการก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้นในเหตุการณ์พฤษภาคม 2535 ซึ่งในงานวิจัยนี้พบว่ารูปแบบการชุมนุมที่เปลี่ยนแปลงไปจนนำมาสู่การจลาจลที่ขยายวงกว้างนั้นมีความสัมพันธ์เป็นอันมากกับบทบาทและวิธีการควบคุมฝูงชนของฝ่ายรัฐบาล ทั้งนี้โดยการพิจารณาจากทฤษฎีพฤติกรรมร่วม จะพบว่าสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดความรุนแรงจนถึงขั้นจลาจลและขยายขอบเขตความเสียหายขึ้นเนื่องจากการบกพร่องในเรื่องของการเสริมสร้างกลไกควบคุมทางสังคมของไทย ให้มีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง ตัวอย่างเช่น เรื่องของการอบรมฝึกฝนเจ้าหน้าที่ของรัฐในการควบคุมฝูงชนที่ถูกวิธี ตลอดจนความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาฝูงชนของเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ก็เป็นเรื่องของการรักษาทรัพย์สินของราชการต่าง ๆ ซึ่งถูกเผาทำลาย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นและสัมพันธ์กันซึ่งสะท้อนให้เห็นจุดบกพร่องและบทเรียนต่าง ๆ ในการศึกษาปรากฏการณ์ทางการเมืองของไทย ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ในการเตรียมป้องกันมิให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ และการเติบโตของระบบการเมืองได้ต่อไป

Thesis Title A Popular Uprising Against the Military Domination of Politics
 : A Case of May 1992 Incident

Author Mr. Somboon Dulyakarn

M.A. (Political Science) Politics and Government

Examining Committee :

Assoc.Prof.Dr.Narong	Sinsawasdi	Chairman
Assist.Prof.Dr.Chakrapand	Wongburanavart	Member
Lecturer Anothai	Vattanaporn	Member

Abstract

The objective of this thesis is to explain a political phenomena of a popular uprising against the government on the May 1992 event. The qualitative methodology is used for this study. The main data are based on various kinds of documents and newspapers that written about the May 1992 event. Besides, some empirical data such as photographs and V.D.Os are also used. In order to select the important data for analysis, the relevant theories-Crane Brinton's political revolution theory, Ted Robert Gurr's political psychology of revolution theory and sociology of the collective behavior-are applied principally to determine subject-matter, to hypothesize and to analysis of main questions of the May 1992 incident. They are :

1. What were the causes and factors that drove the mass to rise up against the General Suchinda Kraprayoon government.
2. Roles and potentialities of the anti-General Suchinda Kraprayoon government.
3. The changed forms of the demonstration that led to the violent clash in May 1992 event.

4. Roles and problems of governmental mob control during chaos on the May 1992 event. By using Crane Brinton's theory for analyzing the May 1992 event on those four topics. The study indicates that the context which gave rise to this uprising had six out of seven determinators or factors according to Brinton's theory. These six factors are :

1) Before the uprising took place, it was clearly seen that the economic condition of Thailand was advancing and the most prominent group who played the important role in this uprising was the well-living middle-class.

2) There were conflicted between middle-class of the military profession base and civil middle-class who grew up from business sectors.

3) The intellectuals transferred their allegiance from the government.

4) The government was failure in forcing the law and order.

5) The conventional ruling class of the millitary losing faith in the traditions and habits of their class. For examples, there are some high-ranking army officers who resigned from the millitary to set up their own political parties. Another example was the mutual distrust between millitary leaders who graduated from the military College at the different years.

6) The ineptitude of government's use of force against demonstrators. It was very clear that the unability of government to prohibit the demonstration on 17 May 1992 was one important factor which resulted in the downfall of the government.

Analyzed by Brinton's theory, we can find those six elements we have stated. Later, we examine this political uprising by using Ted Robert Gurr's theory. The findings indicate that the psychological causes and factors which created the collective value expectations among the uprising mass were :

1. The expectation for better status and living condition caused by economic development of the country before the coup of the National Peacekeeping Council : NPKC.

2. The expectation for NPKC would sincerely solve the politicians corruption problem.

3. The expectation for the NPKC to give up the political power.

4. The expectation for the personality and legitimacy of the new priminister and new government included the successful amendment of the undemocratic constitution by new government.

5. The expectation for the resignation of General Suchinda Kraprayoon form the priminister post as fast as possible.

6. The expectation for the more democratic constitution amendment.

The result of these six collective expectation, all of these were not achieved from General Suchinda Kraprayoon government, which existed and were accumulated along the months before the uprising. According to Ted Robert Gurr's theory, hence, the relative deprivation was happended and this caused the popular uprising in May 1992 incident.

In addition, the study of the role and potentiality of the anti-General Suchinda Kraprayoon, help us to find the reasons why the middle-class did have crucial role in this uprising. The economic development factor according to Crane Brinton, related to the feeling of relative deprivation (Ted Robert Gurr's theory) made us find that the economic development caused the increase in the expectations and abilities among people. There were a lot of people that could get benefit from the economic development. Later, the effect of the NPKC coup and the demonstration against General Suchinda Kraprayoon caused the economic recession. This economic recession had a direct impact on the middle-class, so this is a reason that the middle-class had major role in this political event.

About the potentiality of the anti-Genral Suchinda Kraprayoon government,. the study finds that the government tried to distort the real characteristic of the demonstrators and the real objective of the demonstration. All were done by preventing the public from getting the correct information by means of governmental medias. The outcome of these distortion had a strong effect that brought about to the violence in May 1992 incident.

This study finds that the changed forms of the demonstration that led to the riot had a close relevant to the context of role and governmental mob control. Taking into account the theory of collective behavior, we find that the crucial factor which caused violent riot and vast damage occured because a defect in social control system. For example, the authorities should have been trained the mob controlling and mob psychology.
